

S. Sayısı : 40

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı ve Bütçe Komisyonu raporu (1/281)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

15 . XII . 1947

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71/916, 6 - 3182

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında olup Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 3 . XII . 1947 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçe ve ilişiğiyle birlikte sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
Hasan Saka

Gerekçe

Birinci madde:

B. M.

21 2 Hükme bağlı borçlar:

Tekel İdaresine ait tütünleri Samsun'dan İstanbul'a getirirken Ereğli civarında kara-ya oturtulmasına mecburiyet hâsıl olan Suat Vapurunun hüküm altına alınmış bulunan 38 712,19 lira tamir bedeli ve tamirde kaldığı müddete ait tazminat ile Hendek'te Tekel İdaresinin kirası altında bulunan yaprak tütün deposunun yıkılması hasebiyle sahipleri tarafından açılan dâva sonunda Tekel İdaresinden hükmen tahsiline karar alınan 4 450 lira tazminatı ödemek için 1947 yılı bütçesinin 21/2 hükme bağlı borçlar maddesinde kâfi karşılık bulunmadığından ileride zuhuru muhtemel bu gibi borçlar da gözönüne alınarak bu maddeye, yılı içindeki gelir fazlasıyla karşılanmak üzere 50 000 lira munzam ödenek konulmasına zaruret hâsıl olmuştur.

İkinci madde:

B. M.

2 Tazminat:

2 Kasa tazminatı:

1947 yılı bütçesine mevzu tahsisatın kâfi gelmiyeceği ve mülhakat idarelerinin vâkı taleplerinden senelik ihtiyacın 245 000 lirayı bulacağı anlaşılmış olduğundan bu maddeye 45 000 liranın eklenmesinde zaruret hâsıl olmuştur.

B. M.

- 3 4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar :
- 1 Çocuk zammı :
- 4 Ölüm yardımı :
Fıilî tediyelere göre çocuk zammından 10 000 ve doğum yardımından 15 000 liranın tasarruf edilebileceği anlaşılmıştır.
- 6 Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri :
- 2 Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri :
1 . IV . 1947 tarihinden itibaren şehirlerarası ve şehir dâhili telefon mükâlème ücretleri % 20 - 22 nispetinde artmış bulunmasına ve yedi aylık giderlerin 75 000 lirayı tecavüz etmekte bulunmasına binaen bu maddeye 20 000 liranın aktarılmasına lüzum hâsıl olmuştur.
- 8 Taşıt giderleri :
- 1 Satınalma karşılığı :
Sekiz aylık giderlere nazaran bu maddeden 10 000 liranın artırılabilceği anlaşılmıştır.
- 2 Onarma :
Sekiz aylık giderlere göre bu maddeden 10 000 liranın artırılabilceği anlaşılmıştır.
- 15 Kaçağın önlenme ve kovalama giderleri :
- 1 Ekim ve yazma giderleri
1947 yılı bütçesine mevzu 170 000 liralık ödenekten 1946 yılı tütünlerinin tartısı için 7 170 ve 1947 yılı tütünlerinin ekim ve yazma işleri için de 152 191 lira ki, ceman 159 361 lira sarfedilmiş ve halen 10 639 liralık bir ödenek kalmıştır. Halbuki, 1947 yılında Marmara ve Karadeniz bölgelerinde 1946 yılına nazaran 18 200 hektarlık bir ekim fazlalığı bulunduğundan bu tütünlerin tahmin ve tartı işleri için 37 500 ve Ege muntakası dışındaki ekim bölgelerinin tartı işlerinin senesi içinde ve zamanında yapılmasını temin etmek, ekim sahasının geçen yıla nazaran fazlalığı da nazarı dikkate alınmak suretiyle 1947 yılını tartı işlerine sarfedilmek üzere 22 500 lira ki, ceman 60 000 liraya daha ihtiyaç bulunmaktadır. Bu ihtiyaçtan halen mevcut 10 639 liralık ödenek çıkarıldıktan sonra, toplu olarak 50 000 liralık aktarmaya lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.
- 16 Koruma ve tahsil memurlarının hayvan yem bedelleri :
Bu bölümden 50 000 liranın artırılabilceği anlaşılmıştır.
- 18 Mahkeme giderleri :
Genel Müdürlüğün 1947 yılı bütçesinin 18 nci mahkeme giderleri bölümüne mevzu 44 120 liralık ödenek, idare leh ve aleyhine açılan dâvaların artması, icra ve dâva masraflarının da yükselmesini mucip olduğundan, tamamen sarfedilmiştir.
Bu sebeple, 18 nci mahkeme giderleri bölümüne 10 000 liranın aktarılmasına zaruret hâsıl olmuştur.
- 23 4489 sayılı Kanuna göre yurt dışına gönderileceklerin staj giderleri :
Bu bölümden 30 000 liranın tasarruf olabileceği anlaşılmıştır.
- 24 Öğrenci ödeneği :
Fıilî tediyelere göre bu bölümden de 12 000 liranın tasarruf olunabileceği anlaşılmıştır.
- 35 Milletlerarası kongreler her türlü giderleri :
İstanbul'da toplanan 3 ncü Milletlerarası Üzüm, Üzümsuyu ve Şarap Kongresinin tertibi ve bu münasebetle gelen yabancı hükümet delegelerinin ağırlanması ve bu uğurda yapılacak her türlü giderlerin karşılanması için 16 . VI . 1947 gün ve 5084 sayılı Kanunla verilen 60 000 lira kifayet etmediğinden bu bölüme 12 000 lira eklenmesine lüzum görülmüştür.

Bütçe Komisyonu raporu

*T. B. M. M.
Bütçe Komisyonu
Esas No. 1/281
Karar No. 27*

23 . XII . 1947

Yüksek Başkanlığa

Tekel Genel Müdürlüğünün 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında Gümrük ve Tekel Bakanlığınca hazırlanıp Başbakanlığın 15 . XII . 1947 tarihli ve 6/3182 sayılı tezkereyle Yüksek Meclise sunulan kanun tasarısı Komisyonumuza havale buyurulmakla okunup görüldü.

Adı geçen Genel Müdürlüğün 1947 yılı bütçesinde toplamı 137 000 liradan ibaret bir aktarma yapılmasını ve hükme bağlı borçlar tertibine de 50 000 lira ek ödenek, verilmesini temin maksadiyle bu tasarı hazırlanmıştır.

Alınan izahlara göre: Ek ödenek katiiyet kesbetmiş iki ilâmın infazı maksadiyle istenmekte olup bunlardan biri Tekele ait tütünleri Samsun'dan İstanbul'a nakleden Süat vapurunun Ereğli civarında karaya oturtulması neticesinde hâsıl olan zarar ve ziyanın ve diğeri de Hendekte yıkılan bir tütün deposu sahiplerine gereken tazminatın ödenmesi esaslarına dayanmaktadır.

Aktarma istenen bölümlere gelince: Kasa tazminatı, 1947 yılı ödeneğinin mülhakat idarelerinde vâkı olan taleplerin yıllık ihtiyaçlarına kifayet etmiyeceği anlaşıldığından bu bölüme daha 45 000, posta, telgraf ve telefon giderlerine 20 000, 1947 yılı ekimi fazla oldu-

ğundan ekim yazma giderlerine 50 000, mahkeme giderlerine 10 000 ve şarapçılık kongresi giderlerine eklenmesi zaruri görülen 12 000 liranın diğer ödenekleri artan bölümlerden aktarma yapılması suretiyle temini istenmektedir.

Komisyonumuz yıl sonu yaklaşmış olması itibariyle kasa tazminatının hepsinin sarfını mümkün görmediğinden bu bölüme (5 000) lira eklik aktarma yapılmasını uygun görmüş ve bu miktar cetvelden indirilmiştir.

Tasarı bu açıklamalara göre Komisyonumuza uygun görülerek yukarıda bildirilen değişikliklerle kabul edilmiştir. Kamutayın onayına arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Başkan Mardin <i>R. Erten</i> Kâtip Akara <i>F. Öymen</i> Ankara <i>C. Gölet</i> İzmir <i>S. Dikmen</i> Kocaeli <i>Dr. F. Ş. Bürge</i>	Başkan V. Diyarbakır <i>İ. H. Tigrel</i> Amasya <i>A. K. Yiğitoğlu</i> Aydın <i>Gl. R. Alpman</i> Kastamonu <i>M. Akalın</i> Konya <i>S. Çumralı</i>	Sözcü Ankara <i>M. Eriş</i> Ankara <i>N. C. Akkerman</i> Balıkesir <i>E. Altan</i> Kırşehir <i>Ş. Torgut</i> Urfa <i>E. Tekeli</i>
---	--	--

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin 21 nei (Genel Muhasebe Kanununun 48 nei maddesini ilgilendiren giderler) bölümünün 2 nei (hükme bağlı borçlar) maddesine (50 000) lira ek ödenek verilmiştir.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında (137 000) liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 3. Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu kanunu Maliye, Gümrük ve Tekel Bakanları yürütür.

Başbakan <i>H. Saka</i>	Devlet Bakanı Başb. Yardımcısı <i>Barutçu</i>
Devlet Bakanı <i>M. A. Renda</i>	Adalet Bakanı <i>Ş. Devrin</i>
Millî Savunma Bakanı <i>Münir Birsal</i>	İçişleri Bakanı <i>M. H. Göle</i>
Dışişleri Bakanı <i>N. Sadak</i>	Maliye Bakanı <i>H. N. Keşmir</i>
Millî Eğitim Bakanı <i>Reşat Ş. Siner</i>	Bayındırlık Bakanı <i>Güleğ</i>
Ekonomi Bakanı <i>C. Ekin</i>	Sa. ve So. Y. Bakanı <i>Dr. B. Uz</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>Ş. Adalan</i>	Tarım Bakanı <i>T. Coşkan</i>
Ulaştırma Bakanı <i>Ş. Koçak</i>	Ticaret Bakanı <i>N. Gündüzalp</i>
Çalışma Bakanı <i>T. B. Balta</i>	

BÜTÇE KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tekel Genel Müdürlüğü 1947 yılı Bütçe Kanununa bağlı (A) işaretli cetvelin ilişik cetvelde yazılı tertipleri arasında (132 000) liralık aktarma yapılmıştır.

MADDE 3. — Aynıyle kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Aynıyle kabul edilmiştir.

Hükümetin teklifine bağlı

CETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Düşülen Lira	Eklenen Lira
2		Tazminat		
	2	Kasa tazminatı		45 000
3		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
	1	Çocuk zammı	10 000	
	4	Ölüm yardımı	15 000	
6		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri		
	2	Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri		20 000
8		Taşıt giderleri		
	1	Satınalma karşılığı	10 000	
	2	Onarma	10 000	
		Bölüm toplamı	20 000	
15		Kaçacağı önleme ve kovalama giderleri		
	1	Ekim ve yazma giderleri		50 000
16		Koruma v tahsil memurlarının hayvan yem bedelleri	50 000	
18		Mahkeme giderleri		10 000
23		4489 sayılı Kanuna göre yurt dışına gönderileceklerin staj giderleri	30 000	
24		Öğrenci ödeneği	12 000	
35		Milletlerarası kongreler her türlü giderleri		12 000
		TOPLAM	137 000	137 000

Bütçe Komisyonunun deęiřtiriliřine bağlı

ÖZETVEL

B.	M.	Ödeneğin çeşidi	Eklenen	Düşülen
2		Tazminat		
2		Kasa tazminatı	40 000	
3		4178 ve 4598 sayılı kanunlar gereğince yapılacak zamlar ve yardımlar		
1		Çocuk zammı		5 000
4		Ölüm yardımı		15 000
		Bölüm toplamı		20 000
6		Posta, telgraf ve telefon ücret ve giderleri		
2		Telefon ve başka haberleşme ücret ve giderleri	20 000	
8		Taşıt giderleri		
1		Satınalma karşılığı		10 000
2		Onarma		10 000
		Bölüm toplamı		20 000
15		Kaçaęı önleme ve kovalama giderleri		
1		Ekim, yazma giderleri	50 000	
16		Koruma ve tahsil memurlarının hayvan yem bedelleri		50 000
18		Mahkeme giderleri	10 000	
23		4489 sayılı Kanuna göre yurt dışına gönderileceklerin staj giderleri		30 000
24		Öğrenci ödeneği		12 000
35		Milletlerarası Kongreler her türlü giderleri	12 000	
		GENEL TOPLAM	132 000	132 000